

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalulu acest'a ese totu a două Marți. sūr'a; dar' prenumeratiunile se primescu in toate dillele. Pretiulu pentru Austro-Ungari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru 3 fl., — pentru Romani'a și Tierile latine și streine: pre unu anu 8 fl. 20 franci — lei noi, pre I semestru 4 fl. 10 fr. — l. n. Unu numeru singlaricu costa 12 cr. v. a.

Tôte siononiile și assemnatiunile suntu a se tramite la Redactiunea diurnalului in Gherl'a Szamosujvár. Er' diurnalele de schimb precum și tôte scrierile de a căror'a aparentia ar' fi a se face mentiune in acest'a diurnalul suntu a se tramite la Proprietariulu diurnalului M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia și 30 cr. tacse timbrale. La repetiri mai dese a unoru și acelor'asi insertiuni se acordă reduceri insemnate in pretiulu de inserare.

Collectantii de insertiuni se împartasescu in % cuvenitu.

Abonamentele suntu a se face prin assemnatiuni postale: La REDACTIUNEA DIURNALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de gente barbara și din țiera straina se voru adresă: in Siberi'a la Tiarulu, in Chin'a la Ching-chiling-ho, in Persi'a la Siaculu, in Asi'a și in celelalte parti ale lumii la prefectulu Banista. Pretiulu de abonamentu se primescu in totu soiulu de bani — numai in bani ideali nu.

Teatrulu vietiei.

Lumea e unu teatru mare. . . .
 Omenii? . . . actori mascati!
 Său asié-i dōr' fiecare
 Cum s'aréta, cugetati?
 Că'a ce dīcu: sentiescu toti ore?
 Cei ce ridu: nu-su intristati?
 Cei ce plāngu: pre toti i dōre? . . .
 O! atunci ve insielati!
 Ici o dama ce tēmbéta
 Cu frumséliele-i ceresci:
 Ea, prin baluri candu s'aréta,
 Său pre strada de-o zaresci:
 In metasa stralucesce,
 Cātu la ea, nu poti cautá;
 Er' a casa? . . . flamāndiesce . . .
 Prunci-i-su goli, n'au ce mancá.
 Cōle unu omu, trecāndu prin piatia,
 'N haine vechi si de multi ani,
 Dice: „Ar'do foculu ce viétia!
 „Adi de nou spesái cinci bani! . . .
 „Blastemu vōue: stomachu, gura:
 „Voi de totu me ruinati! . . .“
 E seracu? Ba. Pe usura
 Are mii de galbeni dati. . . .
 Ici declara-unu june — amoru
 La o féta cām betrana:
 „Te iubescu si ardu de doru
 „Pentru tine scumpa dīna! . . .
 „Farmeculu teu me imbéta! . . .“
 Dice, uitāndu de-a ei ani:
 Căci gāndu-i stū — nu la féta!
 Ci — la pung'a ei de bani. . . .
 Cōle-unu domnu caruntu pre barba
 Catra-o juna dīce ér':
 „Fii a mea, copila dalba! . . .
 „Hai cu mine la altaru! . . .“
 Ea lu-asculta, si-i promite
 Mān'a si alu ei „amoru;“
 Căci nutresce doru ferbinte:
 Pentr' unu traiu domnescu, usioru. . . .

Ici o veduva frumōsa,
 Haine negre-a imbracatu.
 Ea s'aréta multu doioasa,
 C'a moritu „scumpu-i“ barbatu.
 Plange-adesu si se gelesce
 Pe-alu mortulu mormentu. . . .
 Er' p'ascunsu! . . . se veselesce . . .
 Că'n viétia multi mai suntu!
 Cōle-unu omu invetiātu fōrte
 Totu vestesce 'n serbatori
 La celi prosti, ca lene a-i-mōrte
 Pentru ori ce moritori;
 Si beti'a — precum vede
 Lumea tōta — e pecatu . . .
 Er' acasa? . . . densulu siede
 Diu'a-nōptea mortu de beatu.
 Eta ici unu numeru mare
 De streini; Er intre ei
 Unu domnu dīce cu 'ngāmfare,
 Că „romanii suntu misiei!“
 Si 'n mii forme ne insulta. . . .
 Cine-i densulu? Vre-unu magnatu
 Dintr'o vitia multu mai culta? . . .
 Ba, Unu romanu — renegatu.
 Colo altu domnu totu vorbesce
 Infocatu prin adunāri:
 Că poporulu seracesce,
 Că 'lu-mananca-atatea dāri.
 „Susu! — dīce — se facemu tōte,
 Că se-i tindemu ajutoru! . . .
 . . . Er' acasa? . . . Elu, catu pōte,
 Stōrce, 'nsiela pre poporu. . . .
 O! si cāti mai suntu in viétia,
 Cāti demoni, angeri crediuti:
 Ce au p'aloru négra fačia
 Masc'a splendidei virtuti! . . .
 Său asié-i dōr' fiecare
 Cum s'aréta cugetati? . . .
 Lumea e unu teatru mare,
 Omenii! . . . actori mascati. . . .

O scena din viața Azurinei

séu
Amorului variantu
 de
Casacu.
 (Urmare.)

XII.

Acést'a s'a intemplat a sies'a dî dupa arestarea lui Gugumanescus. Unde erá elu cá se véda pana in ce punctu de decadentia ajunsese Azurin'a.

Unde se aflá, credu cá ne aducemu amente: **la recóre.**

Dar' noi se-lu lasamu cu pace in nóu'a s'a locuintia si se ne re'ntórcemu la Bébè alu nostru.

Candu se sculá a dóu'a dî, suferia de migrena. avea unu ce, pe care singuru nu-lu sciá.

Ceriu lu erá seninu, sórele stralucia; unu ventu adíá producúndu o recóre placuta.

Bébè statú unu momentu ametítu, si candu-si aduse aminte din sér'a trecuta se cutremurá; i-se pareá cá busele s'ale inca ardu din caus'a contactului ce-a intimpinatu din partea celeialalte guritia.

La momentu 'si aduse amente cá trebue se faca o epistola Azurinei prin care se-i spuna cá nu mai doresce se fia iubitu de dens'a.

Nu statú multu la indoiéla, si puneudu-se la mésa incepú urmatórea scrisóre:

„Domnisióra!

„Numai Domnedieu séu draculu scie, cu cátu amoru te-am iubitu.

„Dér' dreptu resplátire, dreptu proba cè consémti la amorulu meu celu infocatu, dreptu . . . ofu 'mi face reu candu cugetu la acést'a, Dv. v'ati risu de minc lasandu-me a ve aseceptá pana la 10 óre trecute si in urma a me pune in pusetiune se sarutu o slujnica.

„Cum me credi pe mine. O otrépa de la gunoiu, ce nu e buna la nimicu.

„Marire Dlui, sumu inca june, mustéti'a 'mi mijesce, si déca nu vrei tu se me iubesci, me ducu se facu amoru cu D.-siórele **Ciuperc'a, Ciresi Amari, Zaharu-Dulce**, pe cari le scii ca suntu totu atátu de frumóse cá si tine, si care me asecepta cu limb'a scósa. Se scii, D.-sióra ca acést'a va fi ultim'a mea scrisóre si ca relatiunele dintre noi se voru rumpe.

„Nu te mai iubescu. Alegeti pe cine-ti place. Esti frumósa cá unu meru stricatu, si-mi placu cele bune.

„Giab'a te sulemenesci. N'o se mai atragi pe nimeni Toti suntu pacaliti de tine, intre cari amu avutu si eu neghiobi'a a me numerá

„Alu matalutii, cum vei pofti

„**Bébè Tanana.**“

In acésta scrisóre, sermanulu Bébè 'si pusé tóta art'a s'a cá se o strivésca mai multu. Sciá ca e iubitu de dens'a si din acést'a cauza s'a portatu ast'felu.

Pecetlu epistol'a si o puse la cutia.

La 12 óre ajunsese la destinatiunea s'a.

Zoe-Azurin'a resfoiá unu volumu maricelu de scri-sori de amoru si cetea din intemplare tocmai declararea de amoru a lui Tanana, candu servitórea f-i aduse acc'a scrisóre.

Cu-o mana tremuránda o desfacú, cunoscúndu scrierea lui Bébè.

Nici se aseceptá la nisce ast'felu de vorbe din partea lui.

O palore mortala se 'ntinse pe fačia-i, si respirati'a i-se oprí.

De-odata se sculá in susu, cu ochii scanteindi de mania, nu ca se vede parasita, ci numai la ide'a ca avea o noua rivala prin departarea lui Bébè.

„Nu . . . nu . . . nu se póte se me parasésca. Nu

„voiu cá nimeni se mai posiéda pe fiinti'a care a fostu sub ochii mei in genunchi.

„Ar' ff o adeverata insulta candu asiu vedé pe Bébè la braçiu cu vreo amica de-a mea trecúndu pe lánnga mine.

„Audi, se me parasésca? . . . Pe mine? . . .

„O! . . . O! . . . O! . . . nu-mi vine se credu. Unu micu biletu din parte-mi si leulu va fi inblandítu.“

Ast'felu Azurin'a se determiná se-i scrie ceréndu-i o nóua intalnire, cá-ci cugetá dens'a cá nu va fi greu de obtienutu.

Intru adeveru lucrulu erá asiá.

„Amice, dicea dens'a in epistol'a ce-i trimise, scudia-me déca din eróre ai sarutatu pe servitórea mea.

„Nu face nimicu. E o féta tenera cá si mine, plina de focu si de amoru. Si-apoi déca asiu fi fostu eu, nu mai fi sarutatu in locu de dens'a?

„Unu lucru me nelinicesce: *pierderea amorului teu* (!?)

„Ingrate, joi sér'a sum a t'a. Te aseceptu.

„Vino!

Azurin'a.“

Densulu scrisese cá nu mai voiesce se-o mai iubésca; dar' acést'a o facú numai se o incerce pana unde merge amorulu ei.

„Sciám eu, esclamá densulu dupa cetirea epistolei, cá Azurin'a nu va primí o data cu capu ruperea relatiuniloru.

„Me iubescce si prin urmare sumu singurulu dintre morítori, care voiu fi mai fericitu: **o iubescu si me iubescce!**

Azurin'a hotarise intéhnirea tocmai in diu'a candu Gugumanescus esia din arestu.

Dar' nice nu se mai gândea la densulu, cá-ci indata ce fú inchisu, velulu uitarei fú trasu pe capulu lui.

Bébè i respunse printr'o scrisóre cámb ambitiósa dicúndu: „cá parjolulu ce-i arde anim'a f-lu pune in positiune cá se uite totu si a-si petrece restulu díleloru la petiórele ei.

„N'am vrutu se-ti mai spui cá mi-ai fostu infidela, drag'a mea.

„Joi sér'a 'ti voiu esplicá mai pe largu cá-ci nu voiu se-ti scriu aci.

„La 10 césuri credu cá voiu fi la petiórele t'ale unde asiu dorí se-mi petrecu restulu vietiei mele.“

XIII.

Diu'a intéhnirci sosi fara cá unu evenimentu importantu se se petréca in cursulu celoru 3 dile precedente.

In deminéti'a dílei a patr'a, adeca joi, Gugumanescus fú liberatu si cá unu glonte, se indreptá catra locuinti'a lui Bébè.

Densulu nu erá acasa.

Setosu de-a aflá novele despre Azurina, se duse la Sacagiu, care erá impreuna cu Bébè.

Gugumanescus crediú de cuviintia ca ar' fi mai bine se asculte pucinu la usia, cá-ci presimtirea f-i spusnea ca va aflá lucruri importante.

Bébè vorbia despre Azurin'a.

— Amice, dicea elu, iubescu pe Azurin'a cu totu *mon coeur*.

— Sermana féta, respunse Sacagiu, si de candu a chioritu frate?

— Ce chioritu?

— E asiá, nu spusesi acum cá cu tóta chiori'a s'a totu o iubesci?

— Nu; amu disu din totu *mon coeur*, adeca *din tóta anim'a*.

— Asia! scusa-me.

— Si potu se-ti spunu, adaugea densulu, că sum singurulu care a fostu mai multu iubitu de dens'a.

— Ce spui!

— Dieu asia; asculta: Ea n'a datu nimeni pana acum int'eluire in gradina afara de mie.

Gugumanescus crepá de ciuda; Sacagiu de gelosie.

Bébè credea ca Sacagiu va deveni aliatulu seu déca t-i va face confidentia, — erá inse cu totulu alt'feliu.

— Si candu, draga Bebisiuru? intrebá Sacagiu cu necasu.

— Chiar' ésta-séra la 10 óre.

— Se-ti fie de bine.

— *Merci.*

— *Fas de-quoi.*

Gugumanescus nu mai potea rabdá. Batù la usia si deschiediendu-o se gasí fačia in fačia cu Bébè.

Acest'a remase incremenitu de presenti'a neasceptata a lui Gugumanescus.

Sacagiu se repedi in braçele lui si-lu sarutá cá si pe unu frate.

Bébè t-i dede numai man'a.

Gugumanescus aruncá o privire fulgeratóre asupr'a lui Bébè, in care vedea unu inimicu de mórte.

Catev'a minute fú o tacere complecta in casa

— Buna diu'a Gugumanescule, dise Sacagiu.

— Buna diu'a frate, adaugea Bébè cu unu surisu.

— Buna diu'a, respunde Gugumanescus cu o rangire de denti, — buna diu'a.

Bébè 'si luá pelari'a, voindu se plece.

— Dar' mai stai nitielu, dise Sacagiu; éca Gugumanescus a esítu dela arestu, 'ti erá doru de densulu, privesce-lu.

— Da..., ingâná Bébè, dar' dupa cumu 'ti spuneamu odinióra, sumu grabitu se me ducu la rendez-vous promis.

Si luandu-si adio dela Sacagiu si Gugumanescus, plecá.

Adoratulu Azurinei se sculá in susu si transversa de câte v'a ori camer'a cu pasuri nugale, apoi de-odata se opresce in fačia lui Sacagiu si-lu privesce unu minutu.

— Radule, dise elu, urescu pe acestu omu din sufletu.

— Si eu asemenea, adaugea densulu.

— Atunci... o atunci n'avemu de cátu se ne resbunamu.

— Dér' cumu?

— Bine las' pe mine. Bébè se va duce de séra la intelnirea data.

— Dér' de unde scii acést'a?

— Nu e tempulu acumu se-ti spunu de unde; mai tardíu. Deci noi se-i preparamu o scena frumósa in care se rída si dracú de elu.

— Ce se-i facemu?

— Asculta. Tu cunosci pe fét'a din casa.

— Da.

— Scii asemenea ca are si o muma.

— Da.

— Ei bine, te vei duce la dens'a si vei face ce-ti voiu scrie acumu.

— Voiu face.

— Juri?

— Juru!

Gugumanescus se pusé la mésa si scrise unu síru de instructiuni pe care se le urmeze Sacagiu. Dupa ce terminá, adause:

— Amice, cetindu acést'a vei plecá immediatu si vei urmá sunetualminte dupa dens'a.

— Bine.

Si plecara amendoi.

(Va urmá.)

Risete si Zimbete.

Explicati'a unei minuni.

Intr'o scóla de baeti din Londr'a a avutu locu urmatoriu dialogu intre unu invetiatoriu si unu scolaru:

Invetiatoriu: Ce este o minune?

Scolariulu: Nu sciu.

Invetiatoriu: Déca s'ar' intemplá cá intr'o nópte se resara sórele, ce ai crede tu cá este acést'a?

Scolariulu: Eu asiu crede cá este Lun'a.

Invetiatoriu: Dar' déca ti-asiu spune eu cá este sórele, cum ai numi-o tu acést'a?

Scolariulu: Asiu numi-o domnule... minciuna.

Invetiatoriu: Dar' eu nu mintu nici odata; presupune dar' cá ti-asiu spune cá este Sórele, ce te-ai gandí?

Scolariulu: (dupa puçina gândire) Atunci asiu crede cá d.-t'a nu esti treazu.

Pe diumetate.

Se vorbiá de-o fét'a mare.

Unu domnu teneru dise: „Scfi,

Am aflatu cá dens'a are

Pâna-acuma doi copii.“

— Nu mai crede de-astea-amice,

Lumea nóstra multe dice.

Are destula dreptate,

Unu proverbu alu nostru bunu:

Se credi numai diumetate

Din acele ce se spunu.

Banii, Glori'a si Amorul

se anunçiá cá se va representá la teatru. A. cetindu afisiulu se adresá catra amiculu seu B., intrebându-lu:

— Óre de ce acést'a piesa se incepe cu vorb'a: Bani?

De ce nu se incepe cu Amorul ori cu Glori'a cari suntu mai pre susu decâtu Bani?

— Ratecesci amice, auctorulu acestei piesa a cunoscutu pré bine lumea moderna, si cu totu dreptulu a pusu la inceputu cuventulu Bani, pentru-cá in lumea de adi Bani pórta dupa sene Glori'a si Amorul; si fara bani ambe aceste concepte suntu numai vise eternu norealizable.

Domnii si Domnisorii Restantieri

suntu serio-

sissime avi-

sati, rogati

si provocati

cá urgentis-

sime se-si re-

fuiasca so-

cotelele fačia

de „Gur'a

Satului“

cá-ci la din

contra —

éca

Dra-

culu!!!

In unu numéru mai de-aprópe vomu publicá numele tuturor Restantierilor nostri, insemnându dupa numele fiecarui'a si sum'a cu care ne detoresce; cá-ci prea credemu cá numai din ace'a cauza intárda cu plat'a ca nu sciu cátu au de a ne tramite. — Cei ce sciu cátu ne detorescu, potu preveni publicarea numeloru domniloru s'ale in acestu diurnalu déca ne voru tramite sumele detorite pâna celu multu in 1 decemvre a. c.

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI!

SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASECURATIUNE

in Budapest'a

[FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de
20 millióne franci séu 8 millióne floreni in auru

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

10 millióne franci séu 4 millióne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

primesce assecuratiuni :

1. **contr'a dauneloru cauzate prin focu si esplosiune**, in edificia si obiecte mișcatóre;
2. **contr'a dauneloru cauzate prin grindina** in totu soiulu de produse economice;
3. **contr'a dauneloru cauzate prin transportu** in veri-ce bonuri séu marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a dauneloru de chômage**, adeca a dauneloru cari in easuri de focu ori esplosiune urméza din inpușinarea venitului ori intrerumperea séu chiar' incetarea munciei;
5. **contr'a dauneloru cauzate prin spargere de legi** — gémuri la ferestri, oglinde etc.
6. **pe viéti'a omului**, in specia: **assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausulu de a se esolví inainte de mórte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiuine si zestre.**

Acésta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BITÓ** cá presidente, Br. **BELA BÁNHIDY** si **EUGENIU BONTUOX** cá vicepresidenti si **LUDOVICU MOSKOVITZ** cá directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, tende onoratalui publicu assecuratoriú deplena garantia in tóte privintiele; si la contractarea de assecuratiuni offera **cele mai avantagióse conditiiuni si cele mai mari favoruri possibili**, — ér' daunele obveniente **le reguléza si reintórce** in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si desluserile necesarie le dau cu tóta promptitudinea Agenturile principale si cercuale si

**Agentur'a principala din Aradu
la J. M. SCHULLIOF si FIULU**

Aradu Strat'a Atzél-Péter nru 1.

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

[14—20.]

ASSECURAT I-VE SUPERREDIFICATELE VOSTRE CONTR'A FOCULUI

Assecurati capitalu pentru betranefiele vóstre si pentru urmasii vostri!

Assecurati-ve contr'a tuturor elementelor distructoriei!